

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ВИХОВАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

*Зозуля Ірина Євгеніївна,
викладач кафедри мовознавства
Вінницького національного
технічного університету*

Для підвищення рівня полікультурної вихованості іноземних студентів професорсько-викладацькому складу доцільно звернути увагу на те, що метою полікультурної виховної системи є формування відкритої, розуміючої й приймаючої позиції людини при спілкуванні з різними культурами, формування поважливого ставлення до свого та інших народів за допомогою засобів матеріальної й духовної культури.

Орієнтирами виховання полікультурності іноземних студентів вищого технічного навчального закладу, опорою його практичної роботи є принципи. При організації полікультурного виховання ключове значення має інтегральний *принцип полікультурності*. Він передбачає визнання унікальності кожної етнічної чи соціальної культури, орієнтує особистість на взаємодію з іншими людьми як носіями цінностей свого народу, стимулює до міжкультурних комунікацій і пошуку цивілізованих діалогових способів досягнення згоди.

З урахуванням напрацювань таких відомих вчених, як В. В. Бойченко, В. С. Болгарінова, Л. А. Гончаренко, О. Н. Джуринський, Г. Д. Дмитрієв, В. В. Кузьменко, І. Ф. Лощенова та ін. [1; 2] щодо організації полікультурного виховання, особливостей виховного процесу іноземних студентів у вищих технічних навчальних закладах однією з педагогічних умов полікультурного виховання іноземних студентів слід вважати *створення сприятливого полікультурного середовища у навчальному закладі* через введення полікультурного компонента в такі навчальні дисципліни, як «Українська мова

для студентів-іноземців» та «Країнознавство». Наявність полікультурного компонента в навчальних дисциплінах дозволяє пропонувати різні точки зору на навколишній світ.

Вивчення мови не тільки служить комунікації, але й дозволяє прилучатися до інших способів мислення, поведінки. Для навчання української мови іноземних студентів важливо використовувати комунікативний підхід, який передбачає формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь студентів у процесі їх іншомовної мовленнєвої діяльності. Навчальну діяльність студентів слід організовувати таким чином, щоб вони виконували вмотивовані дії з мовленнєвим матеріалом для вирішення комунікативних завдань, спрямованих на досягнення цілей та намірів спілкування.

Великі можливості для формування полікультурної вихованості іноземних студентів має *країнознавство*. Саме країнознавчий матеріал є найкращим прикладом, за допомогою якого можна проілюструвати різноманітні дані про політичну, економічну, соціальну, культурологічну сфери життєдіяльності суспільства, світу в цілому, окремих регіонів, держав та країн, а також відносини між різними народами. При викладанні *країнознавства* слід пропонувати іноземним студентам ту модель поведінки людини в суспільстві та в різноманітних колізіях соціального життя, яку суспільство хотіло б бачити від майбутнього громадянина.

Важливим шляхом прилучення до культури свого та іншого етносоціуму є *навчання міжнаціональному спілкуванню*. Полікультурне виховання у вищому навчальному закладі повинне бути спрямоване на створення умов для подолання бар'єрів, що заважають нормальному спілкуванню й розвитку студентів з різних етнічних і культурних груп та встановленню між ними гуманних відносин як важливої умови прогресу людства. У роботі з виховання культури міжнаціонального спілкування на навчальних заняттях слід робити акцент на такі методи, як *історичні розповіді, евристичні бесіди*. Для формування культури міжетнічних відносин у студентів вищих навчальних закладів важливо залучати їх до різноманітної діяльності, пов'язаної з

міжетнічними контактами, міжкультурною комунікацією [2, с. 4]. Для цього слід використовувати такі методи, як аналіз конкретної ситуації, розв'язання ситуаційних завдань та диспути. Спільним для всіх цих методів є використання *навчального діалогу*.

Важливою педагогічною умовою полікультурного виховання іноземних студентів у вищому технічному навчальному закладі є *залучення їх до активної участі в культурному житті ВНЗ*. У цьому випадку важливо використовувати потенціал позанавчальних форм полікультурного виховання: *клубна робота, екскурсії, відвідування художніх виставок та театральних вистав*. Саме за таких умов студенти можуть краще засвоїти культурний досвід інших народів, прилучитися до діалогу культур. Важливо створювати і використовувати педагогічні ситуації, спрямовані на набуття студентами досвіду взаємин з представниками інших народів. Цілеспрямоване залучення студентів у ці відносини забезпечує формування у них таких якостей, як гуманізм, колективізм, що через сферу безпосередніх відносин стають їх справжнім надбанням і переконанням. Для цього слід використовувати традиційні форми і методи вихованої роботи: ігри розвивально-жартівливого та пізнавального характеру (брейн-ринги, гуморини тощо), екскурсії історико-культурними місцями України, фестивалі (національні костюми, кухні, звичаї, традиції, музика, театр).

Використання методичних рекомендації щодо формування полікультурної вихованості іноземних студентів допоможе підвищити ефективність виховної роботи з ними, сприятиме їх активному й діяльному особистісному та громадянському становленню.

Використана література:

1. Джуринский А. Н. Поликультурное воспитание в современном мире / Александр Наумович Джуринский. – М. : Прометей, 2002. – 71 с.
2. Степанов Є. П. Формування культури міжетнічних відносин у студентів вищих навчальних закладів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Є. П. Степанов;

Східноукраїнський національний університет ім. Володимира Даля. – Л., 2004. – 20 с.